

HĂRȚUIREA ONLINE - Cyberbullying

“Vă contactez în legătură cu o problemă foarte serioasă care mă bântuie de vreun an de zile și mă deranjează cumplit. M-am certat cu o prietenă și ea ca să se răzbune a făcut un cont pe un forum oarecare cu numele meu real și o poză de-a mea nu tocmai drăguță, aș putea zice chiar extrem de defăimătoare. Sunt disperată, nu știu cum să mai scap de contul acela oribil.” (Eliana - 16 ani)

Prin *cyberbullying*⁶ înțelegem diferite forme de abuz psihologic comis prin acte de hărțuire transmise prin tehnologiile de informare și comunicare, cum ar fi Internetul, telefonul mobil sau rețelele de tip *wireless* ori *bluetooth*. Acestea sunt acte de violență și se fac în scopul amenințării, intimidării sau insultării victimelor. Ele au un caracter repetitiv putând fi comise atât de către indivizi cât și de grupuri de persoane. De exemplu:

- Parodiarea, ofensarea repetată a unei persoane, folosind cuvinte batjocoritoare, porecle obscene, imagini umilitoare, transmise prin intermediul internetului;
- ridiculizarea unui copil prin crearea unui profil sau blog în care apar informații false sau jignitoare, fotografii transformate cu caracter ofensator;
- folosirea abuzivă și ofensatoare a tag-ului, în special în rețelele sociale etc.; (*identificarea unei persoane într-o anumită poză sau postare*).
- excluderea cu rea-voință a unei persoane dintr-un grup sau o comunitate online;

Statistici

- Copiii români înregistrează printre cele mai mari procente la hărțuire atât pe internet cât și în afara internetului (42% declară că au fost jigniți/supărați de cineva în ultimele 12 luni, online și/sau offline, 14% declară că acest lucru s-a întâmplat pe internet).
 - La fel ca în cazul expunerii la imagini sexuale, părinții români subestimează expunerea copiilor lor la hărțuire și agresiune online, doar 2% consideră că în ultimele 12 luni copilul lor a fost tratat pe internet într-un mod răutăcios/care i-a făcut rau. Din nou, această diferență între ce declară copiii și ce spun părinții este una dintre cele mai mari în rândul țărilor incluse în anchetă. Discrepanța devine și mai vizibilă pentru cazul copiilor care declară că au fost expuși la acest tip de comportament online din partea altor copii, 77% dintre părinții acestora neavând cunoștință de acest lucru.
- Livingstone, S, and Haddon, L (2009-2011) EU Kids Online: Final report. LSE, London: EU Kids Online (EC Safer Internet Plus Programme Deliverable D6.5).

6 Cyberbullying este un termen provenit din limba engleză, fiind un cuvânt compus din afixul cyber (care ține de computer și de mediul online) și bullying (de la bully – agresor) care înseamnă acțiunea agresivă (verbal, fizic și emoțional) desfășurată între două sau mai multe persoane. Termenul a fost lansat de Bill Belsey, specialist canadian în educație, definindu-l astfel: “Cyberbullying implică utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale pentru a sprijini un comportament deliberat, repetat și ostil desfășurat de către un individ sau grup, care este destinat să aducă prejudicii altor persoane.” Pentru mai multe informații, accesează www.cyberbullying.org.

- publicarea unor filme sau fotografii private ale unei persoane fără consimțământul ei;
- furtul de parole pentru a avea acces la corespondența personală și a transmite în numele victimei mesaje compromițătoare;
- trimiterea intențională a unui mesaj virusat.

Hărțuirea online/hărțuirea offline

Deși par la prima vedere similare, hărțuirea online poate înregistra o gravitate mai mare în comparație cu hărțuirea față în față.

Agresorul profită de relativa situație de anonimat pe Internet, săvârșind acțiuni pe care nu le-ar fi comis altfel. Superioritatea lui asupra victimei nu e de natura fizică, ci tehnică, mult mai facil de exploatat. În plus, agresorul subestimează efectele, considerând acțiunile lui o simplă distracție.

Informațiile postate online persistă, existența lor fiind relativ permanentă, dificil de eliminat, uneori imposibil.

Abuzul are un puternic caracter invaziv, cu impact negativ asupra întregii vieți personale a victimei, la școală sau acasă, online sau offline, cu o răspândire greu de controlat.

Semne ale hărțuirii online

Având în vedere aspectele specifice hărțuirii online, incidentele de acest tip trebuie tratate rapid și cu mare seriozitate. Cadrele didactice au un rol crucial în depistarea semnelor potențiale de cyberbullying, cu atât mai mult cu cât elevii sunt refractari raportării abuzurilor suferite. Aceste semne pot fi:

- Scăderea bruscă a performanțelor școlare și a implicării lui la oră;
- Absenteism sau evitarea activităților extracurriculare;

Ce spune legea?

Actele de hărțuire, intimidare sau amenințare, în funcție de gravitatea lor, constituie fapte contravenționale sau fapte penale:

- fapte contravenționale sancționate cu amenda de la 200 la 1000 lei - fapte, acte sau gesturi, obscene, proferarea de injurii, expresii jignitoare sau vulgare, amenințări cu acte de violență împotriva persoanelor sau bunurilor acestora, de natură să lezeze demnitatea și onoarea (Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată în 2011);
- fapte penale: hărțuirea – "efectuarea de apeluri telefonice sau comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care, prin frecvență sau conținut, îi cauzează o temere unei persoane" sancționată cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă; violarea vieții private – "divulgarea, difuzarea, prezentarea sau transmiterea, fără drept, a sunetelor, convorbirilor ori a imaginilor unei persoane, către o altă persoană sau către public" sancționată cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă. (Noul Cod Penal - 2009)



- Neparticiparea la dezbaterile organizate în școală;
- Decizii drastice, de exemplu, reunțarea la un sport practicat de mulți ani.
- Autopercepție negativă, depresie, anxietate, nervozitate;
- Gânduri suicidale (la exprimarea lor, educatorii trebuie să anunțe imediat părinții și psihologul școlar).

Rolul școlii în prevenirea și eliminarea hărțuirii online

Întrucât școala a căpătat în secolul XXI un rol semnificativ în educația digitală, ea devine responsabilă pentru dezvoltarea unei culturi a protecției elevilor împotriva violenței de orice fel, fizice ori online. În acest sens, școlile sunt încurajate să-și dezvolte propriul plan anti-cyberbullying care să includă acțiuni de informare pentru prevenirea actelor de agresiune online și proceduri de depistare și eliminare a situațiilor de hărțuire comise între elevi. Acest proces trebuie să aibă la bază participarea copiilor, în mod activ și relevant, în toate etapele lui, de la concepere la implementare. Generic, un plan anti-cyberbullying trebuie să conțină următoarele strategii de creare a unor relații prietenoase și lipsite de violență între elevi:

- Suport emoțional și protecție acordată victimelor;
- Încurajarea celorlalți elevi să acorde sprijin victimelor;
- Organizarea de discuții libere, dezbateri între elevi, educatori și părinți privind utilizarea ICT;
- Asistență acordată agresorilor pentru a înțelege efectele negative ale acțiunilor lor;
- Implicarea părinților.

Deși apar derapaje în utilizarea Internetului de către copii, nu este deloc indicat să interzicem accesul la Internet pentru evitarea absolută a problemelor. Internetul rămâne un instrument formidabil care îmbogățește universul copiilor și tinerilor. E-mailul, telefoanele mobile, rețelele de socializare (pentru adolescenți) au devenit căi naturale de dezvoltare și creare de relații sociale. A nu avea acces la comunicarea online este echivalent cu a plasa copilul într-o izolare totală, ceea ce reprezintă pentru acesta o sancțiune inutilă și imposibil de acceptat. De altfel, hărțuirea, amenințarea, insultele nu sunt fenomene noi, ele persistă în relații dintre oameni, căpătând doar forme noi de exprimare prin intermediul tehnologiilor moderne. Dacă școlile vor privi problema hărțuirii online în contextul mai larg al efortului de prevenire și eliminare a violenței din mediul școlar, prin educarea copiilor și tinerilor să folosească în siguranță și adecvat Internetul, întreaga comunitate a cadrelor didactice, elevilor și părinților vor beneficia din plin de rezultatele pozitive ale acestei viziuni.

Acțiuni de prevenire în școală a hărțuirii online

a. La nivelul școlii

- Integrați problematica hărțuirii/intimidării online în politica globală a școlilor de prevenire și eliminare a violenței de orice fel din mediul școlar.
- Sensibilizați cadrele didactice cu privire la fenomenul violenței online! Mulți dintre educatori consideră că nu se poate face nimic deoarece actele de hărțuire sau amenințare au loc în afara orelor lor de clasă.
- Implicați părinții! Organizați informări periodice privind fenomenul de cyberbullying și cereți-le să semnaleze rapid orice problemă, insistând asupra faptului că responsabilitatea parentală acoperă și comportamentul online al copiilor lor.
- Faceți cunoscut părinților și elevilor că violența online nu este tolerată în școala dumneavoastră și încurajați-i să semnaleze orice incident.
- Stabiliți un set de reguli de folosire în timpul orelor de curs a dispozitivelor mobile ori a calculatoarelor și afișați-l permanent în incinta școlii.
- Organizați un punct de contact (offline sau online) accesibil elevilor și părinților pentru semnalarea cazurilor de violență online.
- Asigurați-vă că școala are expertiza necesară pentru abordarea acestei problematice. Numiți coordonator al acestui program o persoană cu pregătirea profesională necesară și care să inspire încredere atât elevilor, cât și părinților.
- Implicați activ victimele și agresorii în acțiunile de prevenire a violenței online și/ sau de promovare a Netichetei (comportamentul online corect). Având în vedere trecutul lor, ei vor fi cei în mai măsură să explice ce presupune cyberbullying și să propună, în consecință, cele mai adecvate măsuri de prevenire și eliminare.
- Verificați periodic soluțiile de securizare a rețelei informatice din școală. Nu lăsați elevii nesupravegheați în laboratorul de informatică.
- Verificați cu atenție fotografiile pe care le postați pe portalul școlii. În principiu, părinții trebuie să-și dea acordul explicit dacă este vorba despre fotografii în care copiii lor pot fi recunoscuți cu ușurință.

b. La nivelul clasei

- Păstrați o ambianță pozitivă la clasă, descurajați orice tip de violență, fizică, verbală sau emoțională, încurajați comportamentele pozitive și stimulați participarea activă a elevilor, individual sau în echipe, în organizarea și derularea activităților. Astfel, veți obține un climat de încredere, propice dezbaterilor deschise privind beneficiile și riscurile Internetului.
- Abordați discuțiile cu privire la activitățile elevilor online într-o manieră pozitivă. Discutați cu elevii ceea ce este permis și ceea ce este interzis pe Internet sau pe telefonul mobil. Ca rezultat al acestor discuții, elaborați, împreună cu elevii, o convenție a bunei purtări online, sau propria Netichetă (reguli de comportament online).



- Informați-i pe elevi că sunt responsabili de actele lor. După trecerea în revistă a actelor negative, propuneți să descrie consecințele potențiale ale atitudinii lor. Cum ar reacționa ei în situații diferite de abuz? Ajutați-i să înțeleagă repercusiunile hărțuirii asupra victimelor.

- Arătați-le că aceste comportamente sunt sancționate de lege și pot avea consecințe serioase asupra autorilor: trimiterea de mesaje de discriminare sau care conțin insulte pe motive etnice, de origine socială, sex etc., furtul/dezvăluirea de parole, însușirea identității altei persoane, piratarea calculatoarelor, postarea de fotografii sau filme ofensatoare și altele.

c) Pentru victimele hărțuirii online

- Fiți atenți la schimbările comportamentale ale unora dintre elevi. E posibil ca acestea să fie rezultatul unor agresiuni online comise de alți elevi.

- Ascultați cu seriozitate și înțelegere plângerile făcute de victime și nu promiteți că veți rezolva rapid problema lor. Actele de hărțuire sunt deseori deosebit de complexe, la realizarea lor participând uneori mai multe persoane.

- Sfătuiți elevii, victime ale hărțuirii online, să nu reacționeze la e- mailurile sau la mesajele jignitoare. Agresorii vor fi satisfăcuți că li se răspunde și vor escalada abuzurile.

- Îndemnați victimele să blocheze e- mailurile sau SMS- urile ofensatoare sau să-și creeze o nouă adresă de e- mail sau un nou cont de utilizator. Dacă este vorba despre un chat public sau un cont pe o rețea de socializare⁷, vă puteți adresa moderatorului pentru a bloca agresorul, sau explicați elevului cum pot fi folosite setările de confidențialitate ale contului respectiv⁸.

- Totodată, cereți elevilor să păstreze (prin salvare de pagină ori fișier, sau captura de ecran) orice mesaj, comentariu, secvență audio sau video pe care agresorul le-a postat.

- Dacă actele de hărțuire nu încetează și au un caracter de amenințare pentru copil sau îi provoacă o stare de frică și insecuritate, informați părinții și sfătuiți-i să facă plângere la Secția de Poliția din perimetrul școlii sau din cartierul în care locuiește elevul.

- În orice situație, victimele trebuie informate asupra existenței serviciilor de consiliere și protecție oferite prin intermediul programului Sigur.info coordonat de organizația Salvați Copiii.

7 Atenție! Copiii își pot crea un cont pe rețeaua de socializare Facebook numai dacă au 13 ani împliniți.

8 Pentru setările de confidențialitate, accesează blog.sigur.info/verifica-ti-setarile-de-confidentialitate-de-pe-facebook-acum/

d) *Față de autorii actelor de hărțuire*

- Spuneți clar agresorilor că nu este permis comportamentul lor și cereți-le să înceteze imediat orice acte reprobabile.
- Întrebați elevul ce-a făcut. Hărțuirea este considerată de către agresori doar o simplă farsă, fără să înțeleagă că actele lui fac foarte mult rău și fără să știe că uneori acestea sunt sancționate legal.
- Nu-l pedepsiți imediat, ci atrageți-i atenția asupra responsabilității lui și încercați să-l faceți să-și dea seama de consecințele actelor lui. Folosiți întrebări de tipul ”Cum ai reacționa dacă ți s-ar întâmpla ție acest lucru?” sau ”Ai putea să-i adresezi aceleași cuvinte colegului tău dacă s-ar afla aici?”
- Informați și stabiliți împreună cu consilierul școlar pașii următori pentru a preveni comportamente similare din partea agresorului.
- Verificați dacă părinții sunt la curent cu actele copilului lor.

Activități la clasă

Activitatea *Protejează-te împotriva celor răi!* (ciclul primar). Elevii sunt familiarizați cu conceptul de hărțuire pe Internet sau prin intermediul telefoanelor mobile și învață să reacționeze corect dacă vor fi confrunțați cu această problemă.

„PROTEJEAZĂ-TE ÎMPOTRIVA CELOR RĂI!” (ciclul primar).

Descriere

Activitatea răspunde la întrebarea ”Ce vei face dacă cineva este rău cu tine pe Internet?”. Elevii vor afla că, uneori, copiii se comportă cu răutate când se află pe Internet sau când folosesc telefoanele mobile. Ei vor fi familiarizați cu conceptul de hărțuire sau amenințare pe Internet și vor învăța să reacționeze corect dacă vor fi confrunțați cu această problemă.

Mai întâi, vor citi un studiu de caz despre comportamentul online. Apoi vor discuta despre ce înseamnă cyberbullying, ce efecte are asupra copiilor și ce trebuie să faci în acest caz. Ca exercițiu practic, elevii vor folosi informațiile primite pentru a completa o foaie de hârtie despre cyberbullying. În final, copiii vor înțelege cât de important este să spună unui adult de încredere dacă ceva văzut sau primit pe Internet sau pe telefonul mobil i-a supărat sau speriat.

Timp estimat: 50 minute.

Participanți: elevi din ciclul primar.

Obiective

Elevii vor fi în măsură să...

- Analizeze comportamente online care pot fi considerate cyberbullying;
- Explice ce trebuie să facă într-o situație de cyberbullying;
- Recunoască importanța implicării unui adult în astfel de cazuri.



Materiale și instrumente

- Proiectarea (daca e posibilă) a filmulețului despre Cyberbullying de la adresa: http://youtu.be/Lr_x3kOFlwQ, sau prin căutarea pe YouTube a sintagmei “Spot EU - Campania împotriva hartuirii pe Internet”.
- Copii ale materialului **STOP Hărțuirii Online**, regăsit la finalul acestui exercițiu, pentru fiecare elev.
- Rețineți scenariul din **Lecția 2** pentru a-l prezenta în clasă.

Resurse pentru familie

Trimiteți acasă materialul ”**Fișa familiei privind Cyberbullying**” (ciclul primar și gimnazial)

INTRODUCERE

Încălzirea (10 minute)

Definiții

Siguranță – la adăpost de orice pericol
Lumea reală – viața din afara Internetului, din familie, cartier, școală
Adecvat – potrivit vârstei, capacității de înțelegere a copilului

ÎNCURAJAȚI-I pe elevi să dezbată filmulețul și ce au înțeles din el.

ÎNCURAJAȚI-I pe elevi să spună ce știu despre violență, hărțuire, în general.
ÎNTREBAȚI:

Ce fel de fapte pot fi numite hărțuire sau intimidare?

Elevii trebuie să înțeleagă că hărțuirea sau intimidarea este un comportament care intenționează să facă rău, de exemplu, să râdă de cineva sau de cum arată cineva, să spună lucruri neadevărate despre acea persoană altora ori să amenințe că o să-i facă ceva rău.

Cum se simt copiii cărora li se întâmplă acest lucru?

Tipuri de răspunsuri:

- Rănit
- Supărat
- Jignit
- Speriat

Care e cel mai bun lucru pe care-l poți face dacă tu sau altcineva se află în această situație?

Elevii trebuie să știe că întotdeauna trebuie să se adreseze unui adult atunci când sunt victime sau află despre alți copii că au devenit victime ale hărțuirii sau amenințării online.

EXPLICAȚI elevilor că prin acest exercițiu ei vor învăța despre un anumită formă de cyberbullying care li se poate întâmpla atunci când folosesc Internetul.

LECȚIA 1

Ce este cyberbullying (ori hărțuire online) (15 minute)

DEFINIȚI termenul "online".

DISCUTAȚI faptul că unii copii nu intră pe Internet prea des, fie din cauza regulilor de acasă, fie pentru că nu le place prea mult. Alții, dimpotrivă, folosesc Internetul pentru o mulțime de lucruri.

ÎNTREBAȚI:

Ce faci când intri pe Internet sau ce ai vrea să faci?

Elevii vor menționa probabil că trimit e-mailuri, mesaje sau se joacă.

EXPLICAȚI elevilor că de cele mai multe ori Internetul este folosit pentru amuzament sau pentru lucruri interesante. Dar se întâmplă ca unii oameni să fie răi cu alții pe Internet, iar acest lucru se numește cyberbullying (hărțuire online).

DEFINIȚI termenii "cyberbullying" și "agresor".

SUBLINIAȚI că, atunci când copiii sunt răi cu alții pe Internet, chiar dacă doar o singură dată, nu e un lucru bun. De asemenea, explicați-le că, de obicei, ei fac acest lucru de mai multe ori, cu intenția de a-i răni sau de a-i jigni pe ceilalți. Iar, atunci când copiii fac ceva foarte rău sau amenințător, în mod repetat, ei devin agresori și comit ceea ce numim cyberbullying.

PREZENTAȚI elevilor câteva exemple de cyberbullying (hărțuire online):

- Trimiterea unui e-mail sau mesaj cu lucruri jignitoare, insulte, altei persoane
- Postarea unor lucruri jignitoare despre cineva pe un website
- Umilirea unei persoane pe un chat
- Comiterea unor lucruri rele unei persoane dintr-un joc online.



ÎNTREBAȚI:

Ai văzut pe cineva făcând aceste lucruri pe Internet?

Răspunsurile vor varia. Cereți-le doar să spună ce s-a întâmplat, fără numele reale ale victimelor sau agresorilor.

EXPLICAȚI elevilor că în următoarele minute vor învăța mai multe despre cum are loc hărțuirea online, și ce trebuie făcut dacă li se întâmplă lor sau unui alt copil.

LECȚIA 2

Ce facem în cazul hărțuirii online? (20 minute)

IMPĂRȚIȚI materialul **STOP Hărțuirii Online** fiecărui elev.

ORIENTAȚI elevii prin scenariul prezentat. După lectura copiilor, îl puteți reciti cu voce tare.

Părinții Ioanei o lăsau să se joace pe un website unde avea grijă de un căluț și de decorarea adăpostului lui. Prietenul ei, Mihai, s-a mai jucat în trecut cu Ioana și îi știa numele și parola cu care se înregistra pe acel website. Într-o zi, Ioana intră să aibă grijă de căluț, dar observă că adăpostul căluțului ei era distrus și multe obiecte lipseau.

ÎNTREBAȚI:

Ce credeți că s-a întâmplat?

Concluzia elevilor ar trebui să fie că Mihai a intrat pe contul Ioanei, el fiind autorul distrugerilor și furtului de obiecte.

Cum credeți că se simte acum Ioana?

Elevii trebuie să înțeleagă că atitudinea lui Mihai a supărat-o foarte mult pe Ioana.

DIRECȚIONAȚI atenția elevilor către cele 4 reguli prezentate în materialul **STOP Hărțuirii Online**. Folosiți următoarele întrebări pentru a orienta discuția.

ÎNTREBAȚI:

Cum aflați dacă cineva vă hărțuiește/amenință pe Internet?

Elevii trebuie să știe că a fi victima hărțuirii online înseamnă când cineva face un lucru care îi supără, îi sperie sau îi amenință în vreun fel.

De ce credeți că e important să oprim calculatorul când cineva începe să vă supere sau să vă amenințe pe Internet?

Elevii trebuie să înțeleagă că, dacă vor rămâne online, hărțuirea sau amenințările pot continua și se pot agrava.

Dacă cineva vă supără sau vă amenință pe Internet, căror adulți le spuneți ce vi s-a întâmplat și, în acest caz, le cereți ajutorul?

Elevii se vor gândi la părinți, bunici, un frate sau o soră mai mare, un învățător sau un consilier școlar. Dacă ei nu vor ști să-i numească imediat, ajutați-i să se gândească la un adult apropiat, în care au încredere.

De ce e important să folosiți Internetul împreună cu un adult sau când acesta spune că e în regulă să-l acceseze/ altă formulare?

Elevii trebuie să înțeleagă că adulții îi pot orienta în mediul online, punându-i la adăpost de cyberbullying.

Când puteți hotărî că vă puteți juca pe Internet sau puteți folosi chat-ul pentru a comunica cu alte persoane?

Elevii trebuie să știe că au nevoie de orientarea adulților când vor să folosească Internetul. Dacă cineva se poartă urât cu ei pe Internet, atunci acea persoană devine agresor și nu trebuie să mai comunice cu ea online. Amintiți-le că nu trebuie în nicio situație să vorbească cu persoane străine, fără să ceară acordul unui adult de încredere, chiar dacă acea persoană este politicoasă cu ei și are aceleași preocupări.

Care dintre cele patru reguli vi se pare a fi cea mai importantă?

Elevii trebuie să înțeleagă că a se adresa unui adult este cel mai important lucru pe care trebuie să-l facă dacă li se întâmplă ceva rău pe Internet, lor sau altor copii.

RECAPITULAȚI întâmplările din materialul **STOP Hărțuirii Online** și cereți elevilor să aplice regulile cazului Ioanei.

- Ioana trebuie să întrerupă folosirea calculatorul.
- Ioana trebuie să spună unui adult ce i s-a întâmplat.
- Ioana nu trebuie să mai revină pe jocul cu căluțul până când un adult îi va spune că e în regulă să se joace din nou.
- Dacă Ioana și Mihai sunt buni prieteni și după acordul unui adult, Ioana ar putea să-i spună lui Mihai cât de mult au supărat-o faptele lui.
- Dacă Mihai va continua să-i strice jocul, Ioana ar trebui să se joace doar cu alți copii care nu-i fac rău.

ÎNCHEIERE

Finalizarea orei (5 minute)

Puteți folosi următoarele întrebări pentru a evalua modul în care elevii au înțeles regulile prezentate.



ÎNTREBAȚI:

Ce înseamnă cyberbullying (hărțuirea online)? Cum îi face pe copii să se simtă?

Elevii trebuie să știe că hărțuirea online este orice comportament care îi supără sau îi sperie pe copii atunci când folosesc Internetul.

Care sunt cele 4 reguli pe care trebuie să le respectați pentru a opri hărțuirea?

Elevii trebuie să știe să explice fiecare dintre cele 4 reguli din materialul **STOP Hărțuirii Online**.

Care este cel mai important lucru dacă cineva vă supără sau vă amenință pe Internet?

Elevii trebuie să știe că a spune unui adult este cel mai important lucru pe care trebuie să-l facă dacă li se întâmplă, lor sau altor copii ceva rău pe Internet.

Activități suplimentare

Introduceți următoarele cazuri de cyberbullying și cereți elevilor să aplice regulile din materialul **STOP Hărțuirii Online**.

Activități pentru acasă

Cereți elevilor să lucreze acasă cu un membru al familiei pentru a crea un poster cu cele 4 reguli.

Despre ce este vorba?

Răspândirea de zvonuri și hărțuirea (în engleză, *cyberbullying*) nu reprezintă o noutate. Copiii au găsit întotdeauna modalități de a fi răutăcioși unii cu ceilalți. Iar calculatoarele, telefoanele mobile și tehnologiile digitale fac hărțuirea mai ușoară și mai răspândită. Astăzi, copiii folosesc telefoanele mobile și calculatoarele pentru a răni, umili și hărțui alți copii, iar acest lucru începe la vârste mai mici. Hărțuirea online reprezintă trimiterea sau postarea de mesaje, imagini sau filme dăunătoare și răutăcioase despre altcineva folosind Internetul, telefoanele mobile sau alte tehnologii digitale. E vorba despre copii care jignesc sau care spun lucruri urâte despre alți copii, care amenință sau care fac alți copii să se simtă stânjeniți sau speriați.

Accesul tot mai ușor al copiilor la tehnologiile digitale a creat mai multe moduri de comunicare - atât în sens pozitiv, cât și negativ. Deși hărțuirea este asociată de obicei cu vârsta adolescenței, există tot mai multe cazuri de copii de vârste mai mici. Hărțuirea online este deosebit de periculoasă mai ales pentru că este constantă, publică și greu de evitat de către victime. Poate avea loc oricând - la școală sau acasă - și poate implica grupuri mari de copii. Faptul că anonimul îi face pe copii mai îndrăzneți și că aceștia doresc să fie percepuți ca "șmecheri" (*cool*) poate face ca un copil care nu ar spune niciodată ceva rău altui copil față în față, să se dea mare în fața altor copii recurgând la hărțuirea online. Copiii mai mici pot hărțui alți copii pentru a atrage atenția, crezând că astfel vor deveni populari sau vrând să pară duri și să-i facă pe alții să se teamă de ei. Cum hărțuirea are loc online, aceasta poate fi ușor trecută cu vederea de către părinți și profesori.

De ce trebuie să ne preocupe?

Hărțuirea online este un fenomen tot mai întâlnit în rândul copiilor de vârste mici. Aceștia încep să comunice online în aceeași perioadă în care explorează modalități de a testa reacțiile celor din jur. De exemplu, copiii care trimit un mesaj răutăcios e posibil să nu înțeleagă pe deplin modul în care alt copil va reacționa la mesajul respectiv. Mai mult, informațiile dăunătoare postate online sunt extrem de dificil de prevenit sau de îndepărtat și pot fi văzute de către oricine. Imaginați-vă cum ar fi să fiți umiliți în public în fața tuturor cunoscuților voștri. Aceste lucruri se petrec de obicei atunci când adulții nu sunt prezenți, așa încât părinții și profesorii descoperă de multe ori doar efectele hărțuirii: anxietatea sau depresia victimelor. Părinții pot fi de ajutor conștientizând această problemă învățând să identifice semnele hărțuirii online și ajutându-i pe copii să învețe să fie respectuoși cu ceilalți copii în mediul online.

Ce pot face familiile sau adulții?

Faceți o listă cu diferențele între discuțiile online și cele față în față. Faceți-i pe copii să reflecteze la faptul că în mediul online este mai ușor să spui lucruri pe care nu le-ai spune cuiva personal și că acest lucru poate reprezenta uneori un avantaj iar alteori o problemă.



Exersați scriind texte sau mesaje (folosind chat-ul) adresate unui prieten. Arătați copiilor cum pot să adreseze complimente unei persoane și cum să evite folosirea de cuvinte sau comportamente răutăcioase.

Subliniați că este important să le ia apărarea celor din jur atât online cât și în viața de zi cu zi. Discutați despre cum pot să-și sprijine prietenii care sunt hărțuiți și despre cum să facă cunoscute adulților de încredere (părinți, educatori, profesori, consilieri școlari) comportamentele negative la care asistă online.

Sfaturi

Limitați socializarea online. Fiindcă riscul de hărțuire este mai mare pe site-urile unde copiii pot comunica direct, evitați site-urile care oferă acces la chat deschis și căutați-le pe acelea care oferă opțiuni de filtrare și moderare a mesajelor.

Explicați elementele de bază ale unui comportament adecvat pe Internet. Reamintiți copiilor că atunci când sunt răi, mint sau când dezvăluie secrete, rănesc pe ceilalți atât în mediul online cât și în viața reală. Nu uitați să vă laudați copilul când acesta se comportă adecvat.

Reamintiți-le copiilor să nu-și dezvăluie parolele prietenilor lor. O formă des întâlnită de hărțuire online apare atunci când copiii își dezvăluie parolele, se conectează pe conturile altor copii și se dau drept copii respectivi. Copiii se pot proteja conștientizând faptul că parolele sunt strict secrete și că acestea pot fi spuse doar părinților.

Parola sigură

O parolă puternică și sigură, ușor de amintit însă greu de ghicit de către alte persoane, trebuie să aibă minimum 10 caractere, dintre care cel puțin o majusculă, cel puțin o minusculă, precum și numere și simboluri. De asemenea, trebuie respectate unele reguli, precum: folosirea unor combinații ușor de amintit, însă dificil de intuit; nu este indicată alegerea unor citate cunoscute din literatură, religie sau a unor sloganuri și nici utilizarea de cuvinte uzuale. Politica de securitate trebuie să includă schimbarea periodică a parolelor.

Asigurați-vă că cei mici spun ce li se întâmplă (chiar dacă acel ceva nu sunteți dumneavoastră). Copiii trebuie să le spună părinților, profesorilor sau altor adulți de încredere dacă sunt hărțuiți online. Explicați-le copiilor că nu înseamnă că părăsesc, ci că își apără dreptul de a fi protejat.

Oferiți-le sfaturi despre cum să reacționeze când sunt hărțuiți. Deși ar putea fi tentați să facă acest lucru, copiii nu trebuie să se răzbune niciodată pe cei care-i hărțuiesc. Ei pot rupe cercul vicios al hărțuirii, nereacționând agresiv. În schimb, copiii trebuie să adune toate dovezile de hărțuire (emailuri, imagini, mesaje etc.) și să nu le șteargă.

Stabiliți sancțiuni pentru hărțuirea online. În cazul în care copilul dumneavoastră este rău cu alt copil sau îl umilește, le puteți refuza accesul la telefonul mobil sau la computer. Discutați cu ei faptul că trebuie să fie respectuoși cu ceilalți copii.

STOP HĂRȚUIRII ONLINE

„PROTEJEAZĂ-TE ÎMPOTRIVA CELOR RĂI!”

Instrucțiuni

Părinții Ioanei o lăsau să se joace pe un website unde avea grijă de un căluț și de decorarea adăpostului lui. Prietenul ei, Mihai, s-a mai jucat în trecut cu Ioana și îi știa numele și parola cu care se înregistra pe acel website. Într-o zi, Ioana intră să aibă grijă de căluț, dar observă că adăpostul căluțului ei era distrus și multe obiecte lipseau.



Ce crezi că s-a întâmplat?

Cum credeți că se simte acum Ioana?

Ce trebuie să faceți dacă cineva vă supără pe Internet?



STOP folosirii calculatorului.

SPUNE unui adult de încredere ce s-a întâmplat.

Fii **ONLINE** numai când un adult apropiat îi va spune că e în regulă săa facă acest lucru.

JOACĂ-TE online doar cu copiii care sunt buni cu tine.



„PROTEJEAZĂ-TE ÎMPOTRIVA CELOR RĂII!”

1. Trasează liniile pentru a arăta faptele unui agresor online și faptele unui agresor din viața reală

agresor
din viața
reală



agresor
online



Te amenința că te va
trage de păr.

Îți fură obiectele
dintr-un joc online

Îți trimite mesaje
jignitoare.

Te lovește.

2. Un agresor online:

- a) Îți scrie un e-mail ca să amenințe sau ca să sperie pe cineva.
- b) Spune lucruri urâte în timpul pauzelor.
- c) Îți povestește despre un joc online.



3. Ce trebuie să faci dacă ți se întâmplă să fii hărțuit sau amenințat pe Internet?

- a. Să nu mai folosești calculatorul.
- b. Să spui unui adult în care ai încredere ce s-a întâmplat.
- c. Și a și b.



